

Θέμα:

«Πνευματική ζωή και μελέτη»

Πνευματική ζωή

Γιά να είμαστε πνευματικοί άνθρωποι, πρέπει να έχουμε μυστηριακή και μυστική βίωση. Μόνοι μας δεν μπορούμε να αποκτήσουμε την πνευματική ζωή χωρίς την παρουσία του Παναγίου Πνεύματος, Έκείνο είναι που χαρίζει το δώρο της πνευματικής βιοτής κατά Θεόν. Ο Παράκλητος είναι ο «θησαυρός των αγαθών και ζωής χορηγός». Είναι η πηγή από την οποία βγαίνουν οι θησαυροί της πνευματικότητας.

Πνευματικός άνθρωπος και πραγματικός χριστιανός είναι εκείνος που έχει δώσει με το βάπτισμά του «ὄρκο» να μένει για πάντα αφοσιωμένος κοντά στον Θεό και ενωμένος με τον Θεό. Η πνευματική ζωή παρέχεται μέσα στην Έκκλησία και το πρώτο χαρακτηριστικό της είναι η μυστηριακή βίωση. Μετά το Βάπτισμα και το Χρίσμα, η Έξομολόγηση είναι καθημερινό Μυστήριο της Έκκλησίας μας και κατόπιν το κέντρο των Μυστηρίων, η θεία Κοινωνία.

Μυστηριακή βίωση σημαίνει μυστηριακή ένωση με τον Χριστό, συμμετοχή με τα Μυστήρια στην ζωή της Έκκλησίας. Οι Άγιοι αποτελούν τα πρότυπα αυτής της βιοματικής εμπειρίας, αδιαφορούν για ὅ,τι υπάρχει στην ζωή, μόνο προσδοκούν τον Χριστό, είναι ούράνιοι άνθρωποι, επικοινωνούν με τον Χριστό και ενώνονται μαζί Του μ' αυτό που λέγεται «ἀδιάλειπτη» (συνεχής) προσευχή. Οι Άγιοι αφού νιώσουν τον Χριστό, ὅλη η ὑπαρξή τους γεμίζει από την αγάπη.

Ένα ἄλλο στοιχείο της πνευματικής ζωής είναι το μαρτυρικό πνεῦμα. Οι ἴδιοι οι Άγιοι ζουν την μαρτυρική τους ζωή στην ασκητική τους παλαίστρα ἐκουσίως. «Ὁ θάνατος για τον Χριστό είναι το ὠραιότερο δῶρο για τον ἑαυτό μας», ἔλεγε ἐρημίτης της Έκκλησίας. Μαρτυρικό πνεῦμα σημαίνει ὅτι, μέσα στις θλίψεις, στους πόνους, στις ἀποτυχίες, τα ἐμπόδια της ζωής, θά πρέπει να ὑπομένουμε με χαρά ἀκολουθώντας το παράδειγμα του Χριστοῦ και των Ἀγίων, κόπτοντας το ἴδιον θέλημά μας. Λέγοντας αυτό που λέει ὁ Προφήτης: «ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε, στέκομαι ἐδῶ, να ἐκτελέσω το θέλημά Σου» (Ησ. 6, 8). Η πνευματική ζωή είναι μία μάχη κατά την ὁποία πρέπει να ἔχουμε διαρκῶς το βλέμμα στον Θεό, να Τόν ἐπιζητοῦμε συνέχεια.

Ὅλοκληρωμένα πρότυπα χριστιανικής ζωής και μαρτυρικοῦ πνεύματος ἀποτελοῦν οἱ ἀπειράριθμοι βίοι Ἀγίων που ἔγιναν ἔμψυχοι ναοὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔδωσαν το παράδειγμα τοῦ ἀνθρώπου που ζεῖ μέσα στο θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀναμένει τὰ κελεύσματά Του και εὐθυγραμμίζει το δικό του θέλημα με το θέλημα τοῦ Κυρίου. Η κάθε ξεχωριστή μορφή Ἁγίου διδάσκει με τόν μοναδικό προσωπικό τρόπο που ἔζησε ὁ Ἅγιος τή σχέση του με τόν Θεό δείχνοντάς μας τόν δρόμο ὅτι ὁ κάθε χριστιανός με τήν δύναμη τῶν Μυστηρίων της Έξομολόγησης και με τήν δύναμη τοῦ Θεοῦ μπορεῖ να φθάσει στον ἁγιασμό της ψυχῆς που είναι και ὁ μοναδικός σκοπός τοῦ ἀνθρώπου.

Τά πνευματικά βιβλία αποτελοῦν τούς ὁδοδείκτες τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Χωρίς αὐτά ἡ πορεία τῆς ζωῆς δέν θά ὀδηγήσει εὐκόλα στό ποθητό τέρμα. Μέσα ἀπό αὐτά, ὁ Θεός δείχνει τόν δρόμο τῆς ἀγιότητας καί τῆς τελείωσης. Πνευματικά βιβλία θεωροῦνται τά θεόπνευστα συγγράμματα πού οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς κληροδότησαν μέ τήν πνοή τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καταγόμενοι πολλές φορές ἀπό ἐπιφανεῖς οἰκογένειες, συνδύαζαν τήν πνευματική ζωή μέ τήν ἐπιστημοσύνη τοῦ καιροῦ τους, δίδασκαν καί συμβούλευαν πλήθη λαοῦ, ἐρμήνευαν τίς θεῖες Γραφές καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀντιμετώπιζαν αἰρέσεις καί πολλές φορές σφράγιζαν τήν ζωή τους καί μέ μαρτυρικό θάνατο. Ζώντας οἱ ἴδιοι ἀσκητικά, ἀγάπησαν τόν Θεό καί μᾶς ἄφησαν τά ἀθάνατα ἀριστουργήματά τους, τά πολυτιμότερα ὅλου του κόσμου καθώς περιέχουν οὐράνιους θησαυρούς.

Οἱ βίοι τῶν Ἁγίων, ἀπό τήν ἄλλη, εἶναι οἱ ζωντανές μαρτυρίες τοῦ Εὐαγγελίου. Οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ στίς θεῖες Γραφές εὔρισκαν τήν ἔμπρακτη ἐφαρμογή τους σ' αὐτά τά σκεύη ἐκλογῆς πού ὀνομάζουμε Ἁγίους. Ἄνθρωποι κάθε κοινωνικῆς τάξης, κάθε μορφωτικοῦ ἐπέδου, λαϊκοί, μοναχοί, κληρικοί, δοῦλοι καί ἐλεύθεροι, ἄνδρες καί γυναῖκες, ἀπέταξαν τίς κακοδοξίες τῆς ἐποχῆς τους καί δίδαξαν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ λόγῳ καί ἔργῳ, ἀποδεικνύοντας ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀφορᾷ ὅλες τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, σέ ὅλες τίς συνθήκες καί σέ ὅλες τίς ἐποχές. Διαβάζοντας λοιπόν τόν βίο καί τήν πολιτεία τους γίνονται ἀντικείμενα θαυμασμοῦ, πρότυπα καί ὑποδείγματα πρὸς μίμηση καθώς ἡ καρδιά τοῦ χριστιανοῦ ἀναπτερόνεται καί γεννᾶται στήν ψυχή του ἡ διακαῆς ἐπιθυμία νά τούς ὁμοιάσει καί νά κερδίσει καί ἐκεῖνος τόν Παράδεισο.

Τό Ψαλτήριο, ἡ Παρακλητική, τό Τριώδιο τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς ἐπίσης αποτελοῦν διόδους γιά νά βιώσει κανεῖς «τόν οὐρανό ἐπί τῆς γῆς», κατά τά λόγια τῆς Κυριακῆς προσευχῆς. Ἡ Ἁγία Γραφή δέ, εἶναι τό σπουδαιότερο ἀπό ὅλα τά βιβλία πνευματικῆς μελέτης. Στήν Παλαιά Διαθήκη τά θεόπνευστα βιβλία, τοῦ Μωυσέως καί τῶν ἄλλων συγγραφέων, προετοιμάζουν τήν ἔλευση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου, ἐνῶ στήν Καινή Διαθήκη βλέπει κανεῖς ἐμφανέστερα τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ καθώς οἱ ἐντολές βρίσκουν τήν πλήρωσή τους στά λόγια τοῦ Κυρίου καί στό «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ σέ ὅλους τούς ἐπόμενους αἰῶνες μέχρι τήν Δευτέρα καί φοβερή ἔλευσή Του εἶναι πλέον ξεκάθαρη.

Προϋπόθεση ἀπαραίτητη ὅμως γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ ἀγιασμοῦ μᾶς ἀποτελεῖ ἡ διαρκῆς πνευματική ἐνασχόληση μέ τήν μελέτη αὐτῶν τῶν βιβλίων. Ἡ μελέτη τοῦ θείου λόγου, τοῦ Ψαλτηρίου καί τῶν Πατερικῶν συγγραμμάτων εἶναι ἡ «τροφή» τῆς ψυχῆς μας, καί μέσα ἀπό αὐτά καί μέ τήν καθαρῆ ζωή του, ὀδηγεῖται ὁ καθένας στήν προσωπική κατάρτιση καί βίωση καθ' ὅλον τόν χρόνο τῆς ἐπιγείου ζωῆς του. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δέν παρέχει «συνταγές» ἔτοιμες καί στά μέτρα τοῦ καθενός, ἀλλά ἐνσταλάζει καί ἀποκρυσταλλώνεται μέσα μας, ὥστε νά ἀνοίξουν τά «μάτια» τῆς ψυχῆς καί νά δοῦν τό θεῖο Πρόσωπο.

Ἡ πνευματική ὅμως μελέτη καμία ἀξία δέν ἔχει, ἂν δέν ἐφαρμόζεται σέ καθαρῆ συνείδηση. Τά πάθη ὡς «παράσιτα» τῆς ψυχῆς ἐμποδίζουν τήν ξεκάθαρη ἐφαρμογή τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἡ ψυχή πρέπει νά εἶναι καθαρῆ, νά εἶναι ἕνας καθρέφτης, πάνω στόν ὁποῖο θά ἀντανακλᾷ τό θέλημα καί τή δόξα τοῦ Θεοῦ. Καί ἡ ψυχή καθαρίζεται, ὅταν ὁ πιστός κάνει συνεχῆ προσπάθεια μέχρι

τέλους τῆς ζωῆς του γιά νά ἀντικαταστήσει μέ ἀρετές τά πάθη του ὅπως, τόν ἐγωισμό, τήν ζήλεια, τήν ἐμπάθεια, τόν φθόνο, τήν ἰδιοτέλεια, τά κατώτερα πάθη.

Ἡ μελέτη μᾶς δίνει τήν θεία οἰκοδομῆ. Διαβάζοντας αἰσθανόμαστε καί σκεπτόμαστε ὅπως αἰσθάνεται καί σκέπτεται ὁ Χριστός, ἀποκτοῦμε «νοῦν Κυρίου». Ἡ ἀνάγνωση τοῦ πνευματικοῦ βιβλίου εἶναι μία ἀποκάλυψη, μία φανέρωση τοῦ Ἰδιοῦ τοῦ Χριστοῦ. Χριστός καί ἄνθρωπος ἐνώνονται. Ὁ Χριστός εἶναι πάντοτε μαζί μέ τούς Ἁγίους καί ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἐνώνεται μυστικά καί μέ ὅλους τους Ἁγίους.